

Vlaams
Parlement

vergadering **C241 – CUL27**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 19 mei 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over bepaalde aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie ‘Seksueel Misbruik’

- 1921 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over seksueel misbruik in de sportsector

- 1946 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opvolging van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie ‘Seksueel Misbruik’

- 2018 (2010-2011)

3

■

Waarnemend voorzitter: de heer Kris Van Dijck

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over bepaalde aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie ‘Seksueel Misbruik’ - 1921 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over seksueel misbruik in de sportsector - 1946 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opvolging van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie ‘Seksueel Misbruik’ - 2018 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, collega's, de Kamercommissie Seksueel Misbruik heeft tot besluit van haar werkzaamheden met betrekking tot seksueel misbruik zeventig aanbevelingen geformuleerd. Die gaan over heel uiteenlopende beleidsdomeinen. Zo zijn er ook aanbevelingen betreffende materies waarvoor u als minister van Sport bevoegd bent. Uit de talrijke hoorzittingen is gebleken dat seksueel misbruik in de sport geen uitzondering kan worden genoemd.

Voor Vlaanderen zijn er geen gegevens voorhanden over het probleem van seksueel misbruik in de sportwereld, zowel op professioneel niveau als in de vrije tijd. Men heeft onder meer een beroep gedaan op onderzoek van het Internationaal Olympisch Comité, dat aantoonde dat seksueel misbruik plaatsvindt in alle sporttakken en op alle niveaus, met een grotere prevalentie in de elitesport.

De daders zijn meestal personen uit de onmiddellijke entourage van de sporter die over hem of haar macht of autoriteit hebben. Ook wordt gesteld dat het risico op seksueel misbruik groter is naarmate er minder bescherming, een sterkere motivatie vanwege de dader en een grotere kwetsbaarheid vanwege het slachtoffer is, vooral op het vlak van leeftijd en maturiteit.

De aard en hoeveelheid van sportkledij en het type sport blijken geen bijkomende risicofactoren te vormen. Onderzoek maakt ook duidelijk dat seksueel misbruik een ernstige negatieve impact heeft op de fysieke en psychische gezondheid van de sportbeoefenaar.

Voor Vlaanderen is er wel een vrij recente enquête met betrekking tot een aantal ethische aspecten van het sportgebeuren, waarbij enkele vragen werden gesteld over ongewenst seksueel gedrag of misbruik. Daaruit bleek dat 34 procent meende ondersteuning nodig te hebben om dergelijke problemen te behandelen of te verwerken. Slechts 4 procent – het zijn er 4 te veel, maar het cijfer is niet zeer negatief in vergelijking met andere aspecten uit het onderzoek van de Kamercommissie – vermeldde ooit zelf geconfronteerd te zijn geweest met ongewenst seksueel gedrag of weet te hebben van zulke gevallen binnen de sportorganisatie. Minister, niet onbelangrijk voor uw beleid is dat 60 procent zei onvoldoende zicht te hebben op de hulpverleningskanalen of meldmogelijkheden van ongewenst seksueel gedrag.

Minister, mevrouw Schryvers en ik hebben de gelegenheid gehad om minister Vandeurzen daarover te ondervragen. Ook hij heeft gezegd dat er meer inspanningen moeten gebeuren in de sportwereld.

Een laatste onderzoek is dat van professor Van den Hauweele van de K.U.Leuven naar de ernst en omvang van seksueel misbruik bij jonge competitiesporters. Hieruit kon worden geconcludeerd dat seksueel misbruik geen uitzondering kan worden genoemd in de sport en

dat een indrukwekkend groot aantal meisjes zich seksueel geïntimideerd voelt en ooit ervaring heeft gehad met ongewenste intimiteiten door de trainer of coach.

Tot daar enkele vaststellingen die uit de talrijke hoorzittingen in de Kamercommissie Seksueel Misbruik aan bod zijn gekomen.

Child Focus heeft aangekondigd ten behoeve van de sportfederaties een handvest van goed gedrag te zullen uitbrengen, dat is bestemd voor instellingen of clubs die in contact komen met jongeren. Minister, in de aanbevelingen van de Kamercommissie wordt aan de Vlaamse Gemeenschap, in het bijzonder aan u, gesuggereerd de sportfederaties uit te nodigen het door Child Focus aangekondigde handvest te onderschrijven.

Ook werd tijdens de hoorzittingen vastgesteld dat de indiensttreding van trainers in de meeste sportverbanden aan geen enkele voorwaarde is onderworpen en dat met name niet wordt nagetrokken of die trainers voordien niet waren veroordeeld wegens seksueel misbruik of pedofilie. Dan komt de aanbeveling – hierover wil ik het specifiek met u hebben, minister – van de Kamercommissie aan de Vlaamse Gemeenschap om – ik citeer letterlijk – “de organisaties waar meerderjarigen in contact komen met minderjarigen te verzoeken hun leden een getuigschrift van goed zedelijk gedrag voor te leggen.”

Ik wil één voorbeeld geven om te illustreren dat dit onwaarschijnlijk overdreven is. Mijn kinderen doen aan sport: één voetbalt, de twee meisjes hockeyen. Ik ben lid van zowel de voetbalclub als van de hockeyclub omdat de statuten dat voorschrijven. Als mijn agenda mij dat toelaat, doe ik de moeite om, als ze op verplaatsing spelen, met de auto vol kinderen naar een club op verplaatsing te rijden. Als de aanbeveling van de commissie zou moeten worden gevolgd, zou de voetbalploeg of hockeyploeg mij moeten zeggen: “Marijke, vooraleer jij chauffeur mag spelen voor de kinderen, moet je een bewijs van goed zedelijk gedrag voorleggen”. (*Opmerkingen. Gelach*)

Voorzitter, minister, ik heb daar absoluut geen probleem mee en ik neem aan dat de overgrote meerderheid van de leden er geen probleem mee heeft, maar u ziet toch ook de absurditeit van die aanbeveling in als iedereen eerst langs het gemeentehuis moet gaan. Ik kan me wel voorstellen dat voor de trainers een verhoogde waakzaamheid aan de dag moet worden gelegd.

Minister, ik zou u met betrekking tot die aanbevelingen de volgende vragen willen stellen. Wat is uw standpunt betreffende beide aanbevelingen? Op welke wijze gaat u er aandacht aan besteden en de nodige stappen ondernemen om deze twee verschillende aanbevelingen in het beleid door te voeren?

Er werd aangekondigd dat het bijna klaar was, maar ik weet niet of Child Focus ondertussen al helemaal klaar is met het handvest. Hebt u daar informatie over?

En dan is er de fameuze aanbeveling 68 met betrekking tot het getuigschrift van goed zedelijk gedrag. Die aanbeveling is toch wel heel ruim gesteld. Het gaat niet enkel om de trainers, maar om alle leden. Acht u het haalbaar om deze aanbeveling zoals ze werd geformuleerd, in praktijk om te zetten? Op welke wijze zult u hier invulling aan geven? Als u vindt dat de aanbeveling zoals die is geformuleerd, moet worden doorgevoerd, op welke wijze zult u de sportorganisaties dan materieel en financieel ondersteunen om dit in de praktijk te realiseren?

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, minister, als aan mensen uit de sportwereld wordt gevraagd of ze al ooit in aanmerking zijn gekomen met seksueel misbruik, is het antwoord altijd: “nog nooit”. In sommige gevallen geeft men wel toe ervan gehoord te hebben, maar men heeft er nooit echt concreet weet van. Hieruit kunnen we concluderen dat het in de sportwereld nog altijd een taboe is om te spreken over deze problematiek.

Recent kwamen ook een aantal Vlaamse gevallen van seksueel misbruik in de sportsector aan het licht. Er werd in Willebroek een paardrijnstructeur aangehouden op verdenking van

zedenfeiten. Er werd een atletiektrainer veroordeeld tot 3 jaar cel. Er werd voor gelijkaardige feiten 37 maanden gevorderd tegen een voetbaltrainer. Ook een handbalscheidsrechter werd veroordeeld voor aanranding van jonge kinderen.

Het is dan ook bizar dat er over deze problematiek geen cijfergegevens bestaan en dat niemand in de sportwereld er naar eigen zeggen al persoonlijk mee in contact gekomen is. Er zijn ook getuigenissen uit het buitenland van ex-topatleten. Zo vertelde Patrik Sjöberg recent dat hij in zijn jeugd seksueel werd misbruikt door zijn trainer. Vandaag staat een getuigenis in De Morgen van Sugar Ray Leonard. Hij onthult misbruik door zijn coach, jaren geleden. We moeten constateren dat het een reële problematiek is die in Vlaanderen, in België en in heel de wereld bestaat.

Half maart stonden de laatste hoorzittingen in het kader van de Bijzondere Kamercommissie Seksueel Misbruik op het programma. Jord Vandenhoudt, beleidsmedewerker van de Vlaamse Gemeenschap, gaf de voornaamste conclusies aan voor de sportsector. Hieruit bleek dat er inderdaad nauwelijks cijfermateriaal beschikbaar is en dat er amper aandacht wordt geschonken aan de problematiek, onder meer inzake preventie of richtlijnen. Hij pleit op basis van zijn studie voor een doorverwijspunt als mogelijk hulpmiddel dat slachtoffers zou kunnen doorsturen naar de gewone hulpverlening, in plaats van een apart meldpunt voor seksueel misbruik in de sport.

Minister, deze bevinding sluit ook aan bij wat u antwoordde op een vraag om uitleg in de commissie Sport. U zei: “Er zijn gespecialiseerde organisaties die daar met kennis van zaken kunnen aan werken. We zouden misschien beter een doorverwijspunt hebben. Ik laat dat nog open tot ik een definitief advies krijg, en dat ga ik dan bespreken met minister Vandeurzen zodat we binnen een geïntegreerd geheel een voorstel kunnen formuleren.”

Dat advies zou u krijgen van de door u opgerichte werkgroep inzake seksueel misbruik in de sport. Minister Vandeurzen heeft enkele weken geleden geantwoord dat u werkt aan één centraal meldpunt en dat hij dat graag tegen juli 2011 geïnstalleerd zou hebben. Graag kreeg ik daar een kleine stand van zaken van.

Gedurende de behandeling van dezelfde vraag om uitleg merkte ik ook op dat ik voorstander ben van een grootschaliger onderzoek zodat er een grotere herkenbaarheid ontstaat. Er zijn immers meer dan die tweehonderd mensen die aan sport doen, want er zijn honderdduizenden sporters en jeugdige sporters. Ik zou dus graag een grotere analyse en evaluatie maken.

Ook na de uiteenzetting over de studie en de opmerkingen van verschillende spelers uit de sportsector, vroegen een aantal leden van de Kamercommissie zich af of de trainers niet beter aan een aantal voorwaarden worden onderworpen. Mevrouw Dillen had het al over het bewijs van goed gedrag en zeden. Ook ik vind dat een moeilijke zaak, maar ik vind wel dat we dit moeten kunnen bespreken. De sportwereld stelde dat het al moeilijk genoeg is om trainers te vinden. Ik vind dat geen reden om het niet te evalueren. Het is wel heel moeilijk haalbaar. We moeten kijken waar we naartoe kunnen en waar we kunnen bijsturen.

Minister, u gaf in de commissie aan dat het advies van de werkgroep in het voorjaar van 2011 verwacht werd. Is het advies er al en wat houdt het in? Of wanneer verwacht u de concrete resultaten van die werkgroep?

Hoe staat u tegenover de vraag naar een grootschalig en uitgebreid onderzoek? Ik heb het over alle domeinen, maar zeker met betrekking tot de sportsector. Ik zou graag weten hoe het zit in de sportwereld. Zijn er concrete plannen om dit te bestuderen of blijft het bij de oude, kleine studie van de heer Vandenhoudt?

Vindt u, minister, het vragen van een bewijs van goed gedrag en zeden als trainer in clubverband een deugdelijk voorstel? Welke bedenkingen plaatst u daarbij?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik wil u ook graag vragen naar de implementatie van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie ‘Seksueel Misbruik’ voor het beleidsdomein Sport. Het verslag van die commissie is bekendgemaakt op 30 maart 2011.

Over de opvolging van de aanbevelingen stelde ik op 26 april al een vraag om uitleg aan minister Vandeurzen. Die stelde toen al overleg te hebben gepleegd met u en met minister Smet, bevoegd voor Onderwijs en Jeugd. De initiatieven die de minister neemt in het kader van de preventie en aanpak van seksueel overschrijdend gedrag passen binnen het Protocol Kindermishandeling, dat op 30 maart 2010 werd ondertekend door de minister van Welzijn en de minister van Justitie. In het stappenplan van het protocol past ook de oprichting van het Vlaams Forum voor Kindermishandeling (VFK), dat actief zal meewerken aan oplossingen voor kindermishandeling en beleidsaanbevelingen zal formuleren. Een van de eerste taken die het VFK uitvoert, is de ontwikkeling van een brede sensibiliseringscampagne inzake geweld en misbruik.

Uit het antwoord van minister Vandeurzen leid ik af dat u, als minister van Sport, bezig bent met de ontwikkeling van acties met betrekking tot een beleid dat gericht is op preventie, sensibilisering en het ondersteunen en vormen van eerstelijns werkers, zijnde trainers, begeleiders, jeugdwerkers enzovoort. Sportclubs hebben veel minderjarige leden. Daar moeten we nauwlettend op toezien. Kinderen zijn bijzonder kwetsbaar, kunnen zich minder goed verdedigen en worden dus mogelijk sneller slachtoffer.

Minister Vandeurzen antwoordde: “Ik wil het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar maken en situaties van misbruik en geweld aanpakken. Wegens de maatschappelijke aandacht voor het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag zal het een uitdaging zijn om voor jongeren, jongvolwassenen en volwassenen een klimaat te vrijwaren waarin zij zich ook op het vlak van seksueel en relationeel gedrag kunnen ontwikkelen en ontplooiën.”

Verder stelde hij in verband met het VFK en de sensibiliseringscampagne: “Ik stel voor om in het verlengde van deze campagne een vormingsaanbod te ontwikkelen voor jeugdwerkers, hulpverleners en trainers van allerhande sportverenigingen om hun te leren omgaan met mogelijke situaties van geweld en misbruik, en dit op het vlak van preventie, detectie, melding en opvolging.”

Meer specifiek formuleerde hij een verwachting naar u, minister: “Van de ministers van Sport, Jeugd en Onderwijs verwacht ik dat ze eveneens een beleid ter zake uitwerken en instaan voor de ondersteuning en vorming van eerstelijns werkers”, zoals ik al zei. En verder: “Minister Muylers is bezig met de ontwikkeling van een aantal acties.” Minister Vandeurzen zei ook dat er al overleg was geweest.

Minister, kunt u daarover wat meer concrete gegevens geven? Hoe staat het met die acties? Hoe zult u concreet gevolg geven aan deze aanbevelingen, voor zover zij betrekking hebben op uw bevoegdheden in verband met sport? In hoeverre bent u betrokken bij het VFK en de sensibiliseringscampagne die het opzet? Graag zou ik ook uw standpunt kennen met betrekking tot de aanbeveling voor een getuigschrift van goed zedelijk gedrag.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik schets het geheel, met de tijdslijn. We hebben verschillende initiatieven genomen. Vorig jaar heb ik mijn administratie Medisch Verantwoord Sporten de dubbele opdracht gegeven om een nieuwe algemene beleidsnota op te stellen over ethisch en verantwoord sporten en om een ontwerpnota uit te werken om de mogelijkheid te onderzoeken voor een algemeen meldpunt voor sport. In de eerste fase werd dit samen met de Vlaamse Sportfederatie (VSF), het Internationaal Centrum voor Ethiek in de Sport en Bloso uitgewerkt. In het najaar is er overleg geweest met de kinderrechtencommissaris en met Sensoa.

Op het ogenblik dat die twee uitvoerige nota's met mogelijke pistes en voorstellen aan mijn kabinet zijn bezorgd, begon de Kamercommissie over seksueel misbruik in de kerk en andere gezagsrelaties ook over de andere sectoren te spreken. Op 16 maart, zoals u hebt gezegd, werd er een hoorzitting over de sportsector georganiseerd. Op basis van die hoorzitting en de conclusies en aanbevelingen van de Kamercommissie leek het mij nuttig om een gemeenschapsoverschrijdend overleg zowel binnen de sportsector als transversaal te organiseren.

In dat verband heb ik in de eerste plaats het thema seksueel misbruik in de sport besproken met mijn collega-ministers van de Franse en Duitstalige Gemeenschap op 8 april in Namen. We hebben daar afgesproken om bij het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) – omdat ze in de Kamercommissie als vertegenwoordiger van de georganiseerde sportsector waren aangesproken – over dat thema een vergadering te organiseren met de kabinetten van de drie ministers van Sport, met de sportadministraties van de drie gemeenschappen en ook met de Vlaamse Sportfederatie en de Association Interfédérale du Sport Francophone. Die vergadering heeft plaatsgehad op 3 mei. We hebben daar een gemeenschappelijk standpunt bereikt over vier punten.

Het eerste is dat het belangrijk is om per taalgebied tot één uniek meld- of contactpunt voor kwesties van seksueel misbruik te komen, maar dat het niet aangewezen is om een apart meldpunt, uitsluitend voor de sport, te organiseren.

Ten tweede moet ervoor worden gezorgd dat er dicht bij de sporter een vertrouwenspersoon op een laagdrempelige manier aanspreekbaar is.

Ten derde moeten er binnen de sport preventieve acties worden opgezet, zoals het ontwikkelen van gedragscodes. Die moeten niet uitsluitend of specifiek over seksueel misbruik gaan. We denken aan een bredere gedragscode voor ruime ethische kwesties, waarin het probleem van ongewenst seksueel gedrag als een heel belangrijk element wordt opgenomen. Wat dat betreft, kunnen we voortbouwen op iets wat al bestaat, namelijk de Panathlon Verklaring over ethiek in de jeugdsport. Dat is een belangrijke en gekende basis.

Ten vierde hebben we met alle betrokkenen afgesproken dat er aandacht moet zijn voor een efficiënte communicatie, waarbij het een grote uitdaging is om te bereiken wie je moet bereiken.

We hebben afgesproken om op korte termijn een gezamenlijke verklaring en communicatie over deze problematiek te doen, zowel met inbreng van de georganiseerde sportsector, het BOIC, de Vlaamse Sportfederatie en de Association Interfédérale du Sport Francophone, als van de drie gemeenschappen.

Ik heb daar ook het voorstel gelanceerd om samen met al die partners een uitgebreid symposium te houden, geen academische zitting of wetenschappelijk congres, maar wel een to the point, laagdrempelig symposium dat resulteert in pistes en voorstellen die op korte termijn verder door de sportsector kunnen worden opgenomen. Ik wacht nu op de reacties van alle partners of ze mee willen stappen in zo'n symposium en ik ga ervan uit dat dat wel zal lukken. Als dat niet zo is, zal ik overwegen om het eventueel zelf te doen en toch minstens voor Vlaanderen iets te doen. Die problematiek kan in elke gemeenschap plaatsvinden. Constructief samenwerken naar één groot symposium lijkt me wel interessant.

Ik wil nu de belangrijkste krachtlijnen overlopen van de oorspronkelijke adviesnota die vorig jaar is gevraagd aan mijn administratie en van wat er volgens hen stond te gebeuren, en daar mijn reactie op geven.

Inzake algemene vragen of klachten in verband met ethiek in de sport, is in de regelgeving nergens gezegd waar jeugdsporters en anderen terecht kunnen. Mijn administratie stelde daarom oorspronkelijk voor om als eerste stap te voorzien in een algemeen meldpunt voor sport, dat zou worden ondergebracht bij het departement. Maar het behandelen van klachten

en de hulpverlening inzake seksueel ongewenst gedrag en seksueel misbruik in gezagsrelaties vereisen een erg specifieke en professionele structuur en aanpak. Dat kwam ook naar voren uit het gesprek tussen de gemeenschappen.

Daarom is het belangrijk dat sporters in Vlaanderen de weg vinden naar de professionele en goed uitgebouwde hulpverlening die al bestaat. Ik denk aan het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. Veeleer dan in te gaan op het aparte meldpunt dat de administratie oorspronkelijk had voorgesteld, zitten we nu in de filosofie dat men de weg moet vinden naar de bestaande centra, zoals Child Focus.

Langs die kanalen moet desgewenst en in vertrouwen met de ondersteuning de stap naar Justitie kunnen worden gezet. Dat standpunt werd gedeeld door het Kinderrechtencommissariaat. De houding vanuit de sportsector tegenover die problematiek is wat afwachtend en voorzichtig geweest omdat het mij cruciaal leek – dat heeft minister Vandeurzen u wellicht ook gezegd – dat hij eerst vanuit Welzijn een beleidsdomeinoverschrijdend initiatief kon nemen, zodat daarop de initiatieven van de deelgebieden, zoals Sport, Jeugd of Onderwijs, kunnen worden geënt. Met de drie ministers hebben we in heel nauw contact de antwoorden opgemaakt. We brengen die zaken in consensus naar voren.

De basis voor het uitgangspunt is de actualiteitsmotie van het Vlaams Parlement op 6 oktober, waarin de Vlaamse Regering wordt gevraagd werk te maken van de inrichting van één duidelijke en toegankelijke hulplijn bij de CAW's. Verder zijn er afspraken en ontwikkelingen aan de gang tussen minister Vandeurzen en de federale minister van Justitie op basis van een op 30 maart ondertekend protocol. Dat vormt het uitgangspunt voor beleidsontwikkelingen, de aanpak van kindermishandeling en -misbruik in Vlaanderen en de opstart van het Vlaams Forum Kindermishandeling, met een eerste vergadering op 29 maart 2011.

Gegeven de opdrachtverklaring in het protocol en de samenwerking tussen Welzijn en Justitie, is de sportsector geen rechtstreeks betrokkene bij het forum. Het forum wordt momenteel voorgezeten door het team integrale jeugdzorg van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Wij zitten daar niet rechtstreeks in.

Op 10 mei is er op mijn kabinet een overleg geweest met het kabinet van de minister van Welzijn en van de minister van Jeugd en Kinderrechten. Daar is overleg en afstemming gebeurd. Ministers Vandeurzen, Smet en ikzelf opteren voor de uitbouw van één centraal meldpunt, waar je terecht kunt met alle vragen over geweld en misbruik. Dat meldpunt wordt opgenomen door de CAW's in samenwerking met de Vertrouwenscentra Kindermishandeling.

Beide organisaties moeten samen het meldpunt per provincie uitbouwen en bemannen. Er komt één centraal telefoonnummer, dat de hulpvrager automatisch naar het CAW van de juiste provincie doorverwijst. Bij dat meldpunt kan iedereen met alle vragen terecht. Vanuit het meldpunt wordt onmiddellijk en naadloos doorverwezen naar de geschikte en meest nabije hulpverlening voor volwassenen, zijnde de CAW's en voor minderjarigen naar de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. Minister Smet en ikzelf steunen minister Vandeurzen in die visie en ook in de visie dat het essentieel is dat de ontwikkeling wordt gekanaliseerd en dat de krachten worden gebundeld in deze materie.

Ook voor het doelpubliek is het belangrijk dat het transparant toegang heeft tot één meldpunt. Ik verneem van minister Vandeurzen dat hij zal nagaan hoe de afstemming en een duidelijke positionering tussen de verschillende meldpunten mogelijk is. Ook het meldpunt van Child Focus zal hierbij worden opgenomen, want de conclusies van de Bijzondere Kamercommissie gingen wel voorbij aan de al bestaande hulpverleningsstructuren op Vlaams niveau.

Inzake de specifieke problematiek krijgt een meldpunt voor de sport dan ook veeleer een taak als doorverwijspunt. De sportsector zal aan die transversale hulpverleningskanalen sportspecifieke ondersteuning en knowhow kunnen en mogen aanbieden. Ik denk daarbij zeker aan de topsportschool enzovoort.

Een belangrijke opdracht voor mijn administratie en de sportsector ligt in de toeleiding van de burger naar de gepaste hulpverlening. We moeten zorgen voor een duidelijke communicatie en sensibilisering, en voor informatie over waar je met meldingen of klachten terecht kunt, wat als toelaatbaar of ontoelaatbaar moet worden beschouwd en hoe je daarop kunt reageren. Daartoe kunnen onder andere didactische instrumenten, sensibiliteitscampagnes, stappenplannen, gedragscodes en draaiboeken voor worden uitgewerkt. Dat kan gericht worden tot alle actoren, de clubbesturen, de trainers, de sporters, de jongeren.

In dat verband wil ik ook zeggen dat ervoor moet worden gezorgd dat er aangesloten kan worden bij mogelijke initiatieven inzake sensibilisatie vanuit het Vlaams Forum Kindermishandeling. Minister Vandeurzen lanceerde vorige week dinsdag het voorstel om in het verlengde van een brede sensibilisatiecampagne inzake geweld en misbruik, een vormingsaanbod te ontwikkelen voor jeugdwerkers en hulpverleners, maar ook voor trainers van sportverenigingen, om hen gepast te leren omgaan met situaties van geweld en misbruik, zowel op het vlak van preventie, detectie, melding als opvolging. Hoewel de sportsector niet formeel betrokken is bij het forum, wordt de sector zeker wel uitgenodigd om daaraan mee te werken. De Vlaamse Trainersschool zal in dezen zeker als didactische expert gehoord en betrokken worden.

Ik kan u in dat verband ook medelen dat ik dit jaar reeds twee onderzoeksprojecten ad hoc ondersteun via het wetenschappelijk steunpunt. Een eerste project verzamelt informatie en aanbevelingen over de sterktes, de zwaktes en de kansen in het huidige beleid en over de werking van de Vlaamse jeugdsportclubs met betrekking tot het promoten van medisch en ethisch verantwoord sporten. De aandacht gaat zowel naar het fysieke, het psychische als het sociale welbevinden van de jongeren, waarbij in enkele onderzoeksvragen ook aandacht wordt geschonken aan de problematiek van seksueel ongewenst gedrag. Dat is het eerste wetenschappelijk onderzoek dat we willen doen.

In een tweede project wordt onderzoek gedaan naar didactische werkvormen om rond deze problematiek en andere sportethische kwesties doeltreffend aan de slag te kunnen gaan door trainers en in sportclubs. Op die manier wordt dus een ondersteuning geboden aan trainers en sportclubs.

Ik ga nog in op de twee aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie. Een aanbeveling luidt dat Child Focus een handvest moet maken of een vorm van gedragscode moet ontwikkelen. Ik heb al naar voren gebracht dat er tot nu toe binnen de sportsector toch ook al een en ander is gebeurd. We hebben al enkele jaren de Panathlon Verklaring over ethiek in de jeugdsport. Ook nu nog ondertekenen sportverenigingen en –federaties die via de website www.sportopjongerenmaat.be. Dit moet nog verder uitgeklaard en afgestemd worden met Child Focus en ook binnen de sportsector. Ik verwijs hierbij ook naar de conclusies vanuit het overleg met het BOIC die ik daarstraks vermeldde en waarbij ik via workshops op het eventueel symposium een bijdrage kan laten leveren.

De filosofie is dat Child Focus dan wel een gedragscode of handvest kan maken, maar dat we niet blind mogen zijn voor wat er al bestaat. De dingen moeten op elkaar worden afgestemd in plaats van er iets nieuws naast te plaatsen.

U hebt allemaal een vraag gesteld over het uittreksel uit het strafregister, model 2 of het bewijs van goed gedrag en zeden. Ik ben geen voorstander van het opleggen van een algemene maatregel waardoor iedere persoon die in aanraking komt met jongeren een uittreksel uit het strafregister, model 2, moet voorleggen. Ik meen dat het ook in de praktijk geen haalbare kaart is om dat te organiseren. Het zou zeker ook geen mirakeloplossing zijn waarmee we elke pedofiel zouden kunnen tegenkomen. Bovendien zou het voor de vele vrijwilligers in de sportsector een drempel zijn.

We zouden wel kunnen overwegen – ik benadruk dat het iets is dat te overwegen valt – om een uittreksel te eisen van degenen die met jongeren werken in een professioneel

dienstverband, een tewerkstellingsverband. Dat kan volgens mij wel binnen een sportvereniging.

De voorbeelden die gegeven werden van de vele vrijwilligers die zich inzetten in sportverenigingen, spreken voor zich. Voor hen zou er wel een drempelverhogend effect zijn. Het zou ook kunnen leiden tot moeilijkheden op het vlak van de bescherming van de privacy. Het geeft me het gevoel van de start van een heksenjacht onder de vrijwilligers. Ik kan uit ervaring zeggen dat vrijwilligers al enorm veel moeite doen. Als daar nu nog iets bovenop komt en ze moeten bewijzen dat ze onschuldig zijn voor ze aan vrijwilligerswerk mogen doen, dan is dat een brug te ver.

Anderzijds moet er bijvoorbeeld wel voor worden gezorgd dat een persoon die een contactverbod met kinderen opgelegd heeft gekregen, niet ergens aan de andere kant van het land trainer bij een jeugd ploeg kan worden. Ik zal in juni zeker overleg plegen met Justitie over dopingbestrijding en ik zal dit aspect ook aankaarten. We zouden het op de ene of andere manier moeten kunnen doen zonder daarbij de privacy aan te tasten. Ik zal bekijken wat mogelijk is en dit aankaarten tijdens dat overleg met Justitie.

Het is ook verre van evident om de hele sportsector te vatten met enkele maatregelen of initiatieven. Ik moet u niet vertellen dat een deel van het sportlandschap nog altijd uit losse initiatieven bestaat of in niet-georganiseerd verband plaatsvindt. Ook zijn er sportverenigingen die buiten elke structuur of niet gekoppeld aan een overkoepelende organisatie, optreden. Het is in dit verband ook belangrijk om de gemeentelijke sportdiensten hierbij te betrekken. Zoals reeds vermeld, overweeg ik de organisatie van een symposium waarbij we iedereen die in de sportsector actief is, proberen warm te maken om te komen en om de verschillende mogelijkheden af te tasten om het geheel meer vorm te geven.

Er is dus duidelijk verder overleg gepland, niet alleen met mijn collega's, maar ook over de gemeenschappen heen, met het BOIC en met de sportfederaties. Op die manier kunnen we heel accuraat en door een bundeling van de krachten, ook met dat ene meldpunt in de welzijnssector, op de meest efficiënte manier een antwoord bieden aan deze problematiek.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, ik dank u van harte voor uw heel uitvoerige antwoord waarin u een schets hebt gegeven van wat er op dit vlak al gebeurt in Vlaanderen. Uw antwoord is opnieuw een bevestiging van de kritiek die we hebben gelezen op de talrijke aanbevelingen van de Kamercommissie. Ik uit daarmee geen kritiek op het goede werk dat daar werd verricht, maar in die Kamercommissie werd toch veel te weinig aandacht besteed aan wat er hier binnen de Vlaamse bevoegdheden al gebeurt, zowel op het vlak van sport als van onderwijs en in de eerste plaats ook binnen welzijn.

Wat mijn vraag in verband met het strafregister betreft, ben ik blij dat u niet van plan bent om aanbeveling 68 in de praktijk om te zetten. Het bewijs van goed gedrag en zeden is inderdaad geen mirakeloplossing, want het is niet omdat men vandaag zo'n bewijs kan voorleggen dat men zich morgen niet schuldig maakt aan dergelijke feiten.

Minister, bij het feit dat u dit wel overweegt voor degenen die in een of andere vorm van tewerkstellingsverband in contact komen met jongeren – en ik neem aan dat u het dan hebt over trainers die worden vergoed, al dan niet op een officiële manier, voor hun prestaties of onkosten – zou ik u toch ook willen vragen om niet te ver te gaan. Uiteraard hebt u voor 100 procent gelijk over de personen met een contactverbod met jongeren, maar ze hebben dus al een verbod om met jongeren in contact te treden. Het lijkt me heel moeilijk om dat in de praktijk te realiseren, want dan zou u met uw collega van Justitie tot een akkoord moeten komen dat u een lijst zou krijgen van alle mensen die een strafrechtelijke veroordeling hebben gekregen – al zijn dat er waarschijnlijk niet zo heel veel in dit land. Het is misschien wel een goede intentie, maar ik zie niet hoe u die in de praktijk zult omzetten.

In elk geval stemt uw antwoord me heel tevreden en ik wens u heel veel succes met de verschillende projecten die u voorop hebt gesteld.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ook ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, minister. Ik ben er heel tevreden mee. Ik las vorige week dat er dan toch een meldpunt zou komen voor seksueel misbruik binnen de sport. Ik vroeg me af waar die ommezwaai er was gekomen, want dat was niet afgesproken. Ik ben heel blij dat er in tegendeel een centraal telefoonnummer komt, waar alles wordt doorverwezen naar de juiste personen. Ik ben heel tevreden dat er een gezamenlijk symposium komt over de grenzen heen. Veel mensen hebben vragen waar we naartoe kunnen, wat er kan voor preventie en dergelijke.

Voor de sensibilisering over geweld en misbruik is inderdaad een zware campagne nodig, om die taboesfeer in de sportwereld te doorbreken. Het is al deels doorbroken bij de volwassenen, maar het moet nog gebeuren voor de jeugd.

Wat betreft het contactverbod met kinderen, zal het moeilijk zijn om de privacy te respecteren. Ouders van wie de kinderen misbruikt zijn, pleiten er soms voor om alle gegevens van die misbruikers op het internet te zetten, maar iedereen weet dat dat niet kan. Het is ook niet nodig. Het is een moeilijke afweging. Ik wens u heel veel succes bij de realisatie daarvan.

Wat het bewijs van goed gedrag en zeden betreft, heb ik het er moeilijk mee dat het eventueel enkel voor de professionele sector zou zijn en niet voor de vrijwilligers. In alle lagen van de sportwereld komt het voor. Het uitsluiten binnen de professionele wereld is niet voldoende. We moeten een goede afweging maken. Ik denk dat u op een goede manier bezig bent om misbruik te beperken tot het minimum. Daar steunen we u in.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik dank u ook voor uw uitvoerig antwoord, minister. U hebt deze ochtend al drie vraagstellers tevreden gesteld.

Uit het antwoord van minister Vandeurzen had ik al wel afgeleid dat er onmiddellijk nadat de aanbevelingen bekend waren, overleg was geweest tussen de minister van Welzijn, u als minister van Sport en minister Smet voor Onderwijs, Jeugd en Kinderrechten. Nu, enkele weken later, hoor ik wat er intussen nog is gebeurd. Ik ben tevreden dat onder coördinatie van Welzijn binnen de verschillende beleidsdomeinen gericht wordt gewerkt. Er wordt één beleid uitgewerkt. Dat is belangrijk.

U hebt samen beslist dat er maar één meldpunt komt. Dat kan ik enkel toejuichen. Het zou niet goed zijn om dat per sector afzonderlijk te organiseren, want dat maakt het voor de mensen nog ingewikkelder.

Over die vertrouwenspersoon dicht bij de sporter heb ik nog niet veel meer informatie gehoord. Ik neem aan dat die uitwerking mee in de planning zit voor de nabije toekomst. Hoe iemand zich opwerpt als vertrouwenspersoon, is heel belangrijk in een sportclub. Die moet voldoende 'gescreend' zijn, als ik het zo mag zeggen. Die persoon moet ook echt voldoende vertrouwen inboezemen bij alle leden, voornamelijk de kinderen en jeugdspelers dan.

Ook een symposium is een goed voorstel, om eens met alle betrokkenen samen te kijken hoe we gericht kunnen werken.

U zegt nu al dat u zich zeker wilt inschrijven in de vormingsprojecten die minister Vandeurzen heeft aangekondigd. Dat is belangrijk. Een algemeen beleid uitzetten is één ding, maar het implementeren in de sector is nog iets anders.

Het delicaatste punt is misschien inderdaad dat getuigschrift van goed zedelijk gedrag. De Kamercommissie heeft die aanbevelingen met de beste bedoelingen gedaan, maar die omzetten in de praktijk is wellicht niet zo eenvoudig. Je botst op de grenzen van de privacy en wat je kunt eisen van iemand die enkele uren per week jongeren begeleidt. Het is zo al moeilijk om die mensen te vinden. Er moeten wel de nodige garanties zijn voor de mensen die zich bereid verklaren om met jongeren aan de slag te gaan, zeker ook in de sportsector.

Men zou verder verkeerdelijk kunnen denken dat het voorleggen van zo'n attest zekerheid biedt. Dat is natuurlijk niet het geval. Het misbruik moet al gedetecteerd zijn en bewezen zijn: er moet een veroordeling zijn voor iets op een getuigschrift komt, en dan nog blijven bepaalde zaken er maar een bepaalde termijn op staan. Het zou misschien een verkeerd effect kunnen hebben als iemand wel dat getuigschrift heeft, terwijl er nadien zaken naar boven komen.

Zonder te zeggen dat het via dat getuigschrift hoeft, vragen wij om een kader uit te werken waarbinnen men bepaalde garanties heeft zodat bepaalde mensen niet in een dergelijke functie kunnen worden aangesteld. Mensen die bijvoorbeeld een contactverbod hebben, horen daar niet thuis.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, ik heb me daarnet niet onmiddellijk bij deze vraag om uitleg kunnen aansluiten. De E19 zit de laatste tijd vol verrassingen. Daarnet was het in elk geval weer prijs.

Ik zal het kort houden. Deze problematiek interesseert me natuurlijk. Dit punt is hier al eerder ter sprake gekomen. Op 9 december 2010 hebben mevrouw Werbrouck en ikzelf hierover een vraag om uitleg gesteld. Naar aanleiding van die discussie heb ik nadien een schriftelijke vraag ingediend. Dat is overigens de reden waarom ik niet opnieuw een vraag om uitleg heb ingediend. Mevrouw Werbrouck heeft hier trouwens ook naar verwezen.

Vorige week heeft het kabinet van de minister contact gehad met mijn medewerkers. Naar aanleiding van mijn schriftelijke vraag is een persmededeling verspreid. Ik heb daarnet een gedeelte van het antwoord van de minister gehoord. Aangezien hij opnieuw elementen uit het antwoord op de schriftelijke vraag heeft vermeld, kan ik me hier volledig in vinden.

Ik heb in december 2010 trouwens al verteld dat ik de werkwijze van de minister volledig ondersteun. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag is hij misschien wat te snel gegaan. Als we de eerste bladzijde herlezen, blijkt de tekst enigszins voor interpretatie vatbaar. Dat is ook de reden waarom mijn medewerkers de tekst in die zin hebben opgesteld.

Het belangrijkste element van mijn standpunt heb ik hier al eerder naar voren geschoven. Als de minister dat wil doen, mag hij dat doen. Voor mij hoeft het echter niet. In elk geval ben ik tevreden met wat ik hier net heb gehoord en met het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Pas toen het persbericht is verspreid, heb ik gezien dat de tekst ook anders kan worden geïnterpreteerd. Toen ik de heer Gysbrechts een antwoord stuurde, had ik het zo niet begrepen. Ik denk dat op dit ogenblik is uitgeklaard wat we al dan niet willen. Dat had vorige week al kunnen gebeuren. In het licht van deze vragen om uitleg is deze uitklaring tot vandaag uitgesteld.

Wat het bewijs van goed zedelijk gedrag betreft, heb ik verklaard dat ik de pro's en de contra's zou bekijken. Ik wil toch even benadrukken dat ik niet heb verklaard dat we dit zullen invoeren.

Ik heb ook verklaard dat we samen met Justitie zouden nagaan of we iets kunnen regelen. Ik ben zelf geen jurist. Soms is dat een voordeel. Ik kan nog hopen dat iets mogelijk is. Ik zie de juristen in de zaal knikken. Het zal niet lukken. Het volgend overleg zal niet specifiek hierover gaan, maar dit punt zal ook ter sprake komen. Morgen vindt opnieuw een overleg met de overige kabinetten plaats. We zullen alles verder uitwerken. Dit betekent dat het de bedoeling is effectief voort te gaan.

De Vlaamse Sportfederatie werkt al aan richtlijnen. Die richtlijnen moeten duidelijk maken wat er moet gebeuren en hoe dat moet gebeuren. We zijn er dagelijks mee bezig. We willen de bestaande nood echt lenigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■